

Fødevarehand- sloven

Årlig rapport om håndhævel-
sesaktiviteter

December 2023

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Fødevarehandelsloven

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Online ISBN 978-87-7029-816-2

Årlig rapport om håndhævelsesaktiviteter 2023 for fødevarehandelsloven er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

December 2023

Kapitel 1

Indledning

Den 1. juli 2021 trådte lov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden i kraft, jf. lov nr. 719 af 27. april 2021¹ (fødevarehandelsloven). Loven implementerer direktiv 2019/633/EU om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden² (herefter benævnt "UTP-direktivet"). Direktivet har til hensigt at fjerne eller begrænse visse former for handelspraksis (såkaldt urimelig handelspraksis eller "Unfair Trading Practices").

I medfør af direktivets artikel 10, stk. 1, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en gang årligt udarbejde og offentliggøre en rapport, der beskriver de aktiviteter, der er omfattet af UTP-direktivets anvendelsesområde, herunder bl.a. antallet af modtagne klager og antallet af undersøgelser, som er iværksat eller afsluttet i løbet af det foregående år.

I rapporten beskriver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen de væsentligste aktiviteter i forbindelse med direktivets implementering og styrelsens håndhævelse i forbindelse med overgangen til de nye regler på området.

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/719> (lov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden "fødevarehandelsloven").

² [L 2019111DA.01005901.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj)

Kapitel 2 Reglerne

2.1 Regler om urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevareforsyningskæden

Fødevarehandelsloven regulerer samhandlen mellem købere og leverandører i alle led af landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Det vil sige både primærproducenter, fremstillingsvirksomheder, distributører og detailhandlen. Loven regulerer ikke forbrugeres indkøb af landbrugs- og fødevarer.

Loven regulerer de aftaler, der indgås mellem leverandører og købere af landbrugs- og fødevarer. Den danske implementering afviger fra UTP-direktivet ved at udvide anvendelsesområdet i forhold til UTP-direktivet, idet alle leverandører nyder den beskyttelse, direktivet giver, også ved handel med mindre købere. I forhold til reglerne om maksimale betalingsfrister i lovens §§ 3 og 4 gælder visse undtagelser for henholdsvis små købere med en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre og for store leverandører med en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro.

2.2 Overgangsbestemmelse

Det følger af fødevarehandelslovens § 21, stk. 2, at loven finder anvendelse på alle aftaler, der indgås efter den 1. juli 2021.

I medfør af lovens § 21, stk. 3, skulle aftaler, der var indgået inden den 1. juli 2021, bringes i overensstemmelse med fødevarehandelslovens forbudsbestemmelser senest den 30. april 2022.

Boks 2.1 Baggrund for reglerne

- » Har til formål at beskytte producenter og leverandører af landbrugs- og fødevarer mod urimelig handelspraksis fra større købere
- » Forbyder 16 former for urimelig handelspraksis

Kapitel 3

Lovens håndhævelse

3.1 Styrelsens håndhævelse af loven siden juli 2021

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er udpeget som uafhængig håndhævelsesmyndighed i forhold til reglerne om urimelig handelspraksis i fødevarehandelsloven. Det er således Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der modtager eventuelle klager og træffer afgørelse i henhold til fødevarehandelslovens regler.

Siden loven trådte i kraft, har styrelsen modtaget én klage. Klagen blev dog efterfølgende trukket tilbage, hvorfor der på nuværende tidspunkt ikke er truffet afgørelser i sager efter fødevarehandelsloven.

3.2 Fokus på oplysning og vejledning

Styrelsens har haft fokus på at oplyse og vejlede virksomheder om reglerne i den nye fødevarehandelslov.

Styrelsen har udarbejdet en vejledning, der skal give virksomheder et overblik over reglerne, og giver en række konkrete eksempler på, hvem og hvad reguleringen omfatter, og hvad der udgør urimelig handelspraksis. Vejledningen er tilgængelig på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside: www.kfst.dk/utp.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ligeledes vejledt virksomheder generelt omkring lovens bestemmelser og fortolkningen heraf. Den generelle vejledning har bl.a. omhandlet lovens definitioner, herunder:

- Hvilke produkter der falder ind under lovens anvendelsesområde, jf. fødevarehandelsloven § 2, stk. 1, nr. 1.
- Hvornår et produkt må opfattes som letfordærveligt, jf. definition i fødevarehandelsloven § 2, stk. 1, nr. 5.

Derudover har styrelsen modtaget en række spørgsmål vedrørende fortolkningen af lovens 16 forbudsbestemmelser.

Boks 3.1 Forbudsbestemmelser

Ufravigelige forbudsbestemmelser

1. Betaling for letfordærlige landbrugs- og fødevarer senere end 30 dage³
2. Betaling for andre landbrugs- og fødevarer senere end 60 dage⁴
3. Annullering af ordrer på letfordærlige varer med kort varsel
4. Ensidig ændring af kontraktvilkår
5. Krav om betaling, som ikke vedrører salget af leverandørens landbrugs- og fødevarer
6. Krav om betaling for forringelse eller tab, som ikke skyldes leverandørens forsømmelse
7. Køber nægter at give skriftlig bekræftelse af handelsbetingelser
8. Ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af leverandørens forretningshemmeligheder
9. Køber truer med eller iværksætter handelsrepressalier, f.eks. hvis leverandørens juridiske rettigheder udøves
10. Krav om kompensation for omkostninger ved at behandle kundeklager, selvom der ikke er forsømmelighed fra leverandøren

Forbudsbestemmelser, der kan fraviges ved forudgående aftale

11. Køberen returnerer ikke-afsatte landbrugs- og fødevarer uden at betale
12. Køberen opkræver betaling for oplagring, udstilling eller anden præsentation
13. Krav om at leverandøren bærer alle eller en del af omkostningerne ved prisnedslag som følge af f.eks. salgsfremstød
14. Krav om betaling for varens reklame
15. Krav om betaling for varens markedsføring
16. Krav om betaling for personale til at indrette lokaler til salg af varen

Styrelsen har deltaget ved arrangementer, hvor Fødevarehandelsloven er blevet præsenteret, og har ved disse lejligheder haft dialog med markedsaktører om de udfordringer, lovgivningen har medført for virksomhederne.

Det er styrelsens indtryk, at der generelt har været opmærksomhed om Fødevarehandelsloven, og at virksomhederne har haft fokus på at tilpasse deres aftaler i overensstemmelse med de reglerne.

3.3 Samarbejde på tværs af EU-medlemslande

For at opnå en ensartet tilgang til fortolkningen af reglerne om urimelig handelspraksis i hele EU, foreskriver UTP-direktivet et tæt samarbejde mellem EU-medlemsstaternes håndhævende myndigheder og med Europa-Kommissionen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har deltaget i drøftelser med flere europæiske håndhævelsesmyndigheder omkring implementeringen og håndhævelsen af forbudsbestemmelserne.

³ For leverandører over 350 mio. euro alene gælder kun en maksimal betalingsfrist på 60 dage. Der er ikke fastsat maksimale betalingsfrister for købere med en årlig omsætning på mindre end 2 mio. euro.

⁴ Ibid.

Kapitel 4

Monitorering

4.1 Styrelsen har gennemført den første og anden monitorering

Med fødevarehandelsloven blev der indført en ny sektorspecifik regulering af fødevareforsyningskæden.

UTP-direktivet er et såkaldt minimumsdirektiv, og medlemsstaterne har derfor haft mulighed for at indføre mere vidtgående regler.

Med fødevarehandelsloven blev det besluttet at implementere det bagvedliggende UTP-direktiv uden de omsætningskategorier, der følger af direktivets artikel 1, med visse undtagelser for så vidt angår bestemmelserne om betalingsfrister. Denne beslutning var udtryk for en afvejning af forskellige hensyn, herunder hensynet til en effektiv konkurrence samt hensynet til at undgå unødigt kompleksitet og byrder for virksomhederne. Fødevarehandelsloven finder derfor anvendelse i flere handler, end hvad der følger af det bagvedliggende direktiv.

På den baggrund blev det også besluttet, at der skulle foretages en løbende monitorering af effekterne af loven og samles op herpå i en evaluering 3 år efter lovens ikrafttræden, dvs. i 2024.

Som en del af den løbende monitorering har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen igen i år sendt et spørgeskema ud til en række branche- og interesseorganisationer, der repræsenterer de berørte led i fødevareforsyningskæden. Formålet er at undersøge effekterne af den nye fødevarehandelslov, i det omfang, det er muligt at isolere en sådan effekt.

Ligesom sidste år har tilbagemeldingerne fra markedsaktørerne været begrænsede. Der har umiddelbart kun været få områder, hvor virksomheder har udtrykt bekymring for reglerne. Bekymringerne angår generelt forbudsbestemmelserne og ikke det udvidede anvendelsesområde for reglerne.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afholdte den 7. juni 2023 det årlige møde med erhvervsorganisationerne for at drøfte erfaringer med Fødevarehandelsloven. Et tilsvarende møde forventes afholdt i 2024 som en del af den løbende monitorering. Styrelsen har desuden været i løbende dialog med organisationerne og virksomhederne om fortolkning af reglerne.

Den tredje og sidst monitoreringsrunde forventes gennemført i foråret 2024 for at følge udviklingen. Erfaringerne fra de tre monitoreringsrunder og styrelsens løbende dialog med organisationerne og virksomheder vil danne grundlag for evalueringen af fødevarehandelsloven i 2024.
